

ЗОРЯ ГАЛИЩКА.

ЛЪВЪВЪ. СУБОТА

Ч. 70.

дня 20 Серпня (1 Вресня) 1849.

Выходить що Середы и Суботы. Цѣна для одбирющихъ въ Редакції: чверть-
рочна 1 рень. 15 кр. ср.; поброчна 2 рень. 30 кр. ср.; черезъ почты: чверть-
рочна 1 рень. 35 кр. ср.; поброчна 3 рень. 10 кр. ср.

Мимо многихъ перепонъ, съ такими на-
ша молодая народобѣсть въ свое мѣсто развою
вортися таинствъ, можемо себѣ ще щастли-
вими почитовати, зважаючи на искренню
аржевѣ, такю повратимї Славане къ намъ
оказують. Наши хотъ бы маловажнїи оупѣ-
хн на полю народнобѣсть, о которыхъ всегда
они старанно добѣдуютъ, проникаютъ ихъ
цирою радостью, и они, будемоющи себѣ о
ныхъ вѣсти письмами повременными, воз-
вѣдають и дрсихъ до сочвєстъ въ радо-
шахъ надъ благомъ родинихъ братій. Осо-
бливоже Чехове и Мораване отли чаются надъ
аргами, такъ, же ледви можно увидѣти
такъ число ихъ „Народнихъ“ або „Моравскихъ
Новинъ“, гдеи не вѣло щось красного за
Рѣчиновъ сказано, такъ, же мы уже зъ
привички, вѣдь гладачи изъ нихъ подченїа,
вѣдь потѣхи и осолоды въ нашїй нищетѣ,
найраднѣше хватаемъ за тїи письма, и
гладимо цѣкако, що они за наше товлатъ,
и товлатъ — Богъ даювати — всегда дѣ-
же кратко: и тебѣ есть наше доказомъ, ще
ты предцѣ не такиуже поспѣднї, такъ со-
вѣткіи може — и уже никто, такъ таки
ты сами въ нашїй скропности — о со-
вѣткадамъ; а однако, вѣрте братъ, хо-

тѣши себю повеличати, не можно намъ
тое все, що мы о себѣ, о нашихъ трудахъ,
жертованахъ и овощахъ нашихъ трудовъ,
але лише тое, що такъ кажемъ, братъ Че-
хове и Мораване о наше добѣданїи, и уже
свѣтлови розповѣли, тѣть списати, а —
вѣгме! — вѣлкови досить, щовъ, такъ той
казавъ, вѣакій Рѣчинъ, одвѣблени великою
гадкою своей вѣдности, передъ лицемъ свѣ-
та — свѣкта лѣкавого — его презирающаго,
емъ завидующаго такъ ходивъ, такъ по своей,
матернїй земли ходити належитъ, та щовъ
вѣакъ познавъ, же ви по своей та не
чѣжѣй земли стѣпасе. Такъ въ Ч. 191. Мор-
авскихъ Новинъ*) читаємо слѣдующе: „И Рѣ-
чины вѣдуть мати, що ино не видати, свою
народне таєзбать (они дѣлають нашъ надежд-
ный добъ народнїй). И безъ вѣломожѣи и
пандвѣ, совсѣмъ отнародовленыхъ, найшовемъ
въ самомъ народѣ таєжъ, котрии изъ сквѣно-
го сквѣнїя це за сквѣнїя житъ свомѣ
народови тѣлько даромъ прїїїе, що инде
ани гордїй кназъ недаровють народови. Со-
кромнїй рѣскїй священникъ, парохъ въ Ладан-

*) Письмо вурядове.

цахъ, окрѣга Бережанскаго, Теодоръ Блажкевичъ подаровавъ на учрежденіе народнаго дома на спосѣбъ избѣза 22.000 зр. т. е. двадцать два тысячи золотыхъ рѣнскіхъ и то же за житъ. Желасъ бѣ сокѣ особымъ, абы въ тѣмъ домѣ изыштовалися рѣскіи правники, такихъ народови наибольше потребно. Окрѣмъ него такожъ ще изъ дрѣгихъ сторонъ склошаюто такъ священники и селяне, такъ и ини заможнѣйши Рѣсныи съ датками на народный дѣмъ, а можно надѣяться, же сочѣтство братнос. и у дрѣгихъ народовъ ракѣзкой державы, особымъ у Славянъ пособителѣвъ такъ полезнаго заведенія возведитъ.”

Дальше читаемъ: „Министерство даровало Рѣснамъ на прошеніе Головной Рады при вомбардованію Лькова погорѣвшій Тринитарійской костель, въ нѣмже впередъ всѣчилища библіотека оумѣщена вѣла; такоже и наимѣ саль Г. Губернаторъ Рѣсновъ вѣзвавъ, абы прошли у Министерства такожъ погорѣвшіе самаго всѣчилища на заложеніе дома народнаго. — Сего школьнаго року преподаваласа окрѣмъ грамматики при обоихъ гимназіахъ, и словесности при всѣчилищѣ въ газыкѣ рѣскій, ще такожъ наѣка религіи на гимназіють академическому, чого канцлеръ рѣскаго консисторіа Г. Величковскій *) охотно принялъ. Вымыты изъ всѣхъ тыхъ предметовъ отѣзлиса, таи ще на вздоръ всѣхъ перепонамъ, отъ нѣаецкихъ учителѣвъ и иныхъ, такоже и латинскаго консисторіа кладенамъ, съ великимъ оустѣхомъ.”

Такъ пишуть чужіи письма. И бачте, оуже они добѣдалися, похваляютъ, оуже радуются, такъ склонъ щастіемъ, ба и взыываютъ себѣ о помочь, щобъ молоде рѣскѣ пленяется чимъ борще доспѣло до тен зрѣлости народнаго просвѣщенія, да иаки они подкигивались, мимо великихъ — великихъ запонъ — але не щадачи и тѣдѣвъ многолѣт-

ныхъ временъ. — Икоjkъ тое не радость для насъ, коли добѣдели, же нашъ милости-вѣйши Цѣсарь такъ рѣскій народъ побажавъ, же въ колѣ родиниѣ со архикназами и привочными наїраднѣйши о Рѣсинахъ вѣздѣ, ба оуже и нашого газыка обучится, котрого только обученыхъ людѣй, що цѣсарскій хатѣвъ єдатъ, по прикладу Цѣсара считись не хотятъ. Икже же имъ стыдно вѣде, коли Цѣсарь Б. М. до насъ завитаютъ, и до насъ нашою родною вѣздою промовлять, тай ихъ попытаютъ, що они и таки же Рѣснами вѣзлиса, же рѣсконъ вѣзды, ни рѣскового письма не знаютъ.

Село Липовицѣ, або якъ то легко можъ въ нещастье впасти.

Повѣсть въ старыхъ паперахъ записана, теперь зновъ на свѣтъ выдобра, кому треба на покаяніе, наї служить.

На бѣлы паперь перебравъ Левъ Трешаковскій, парохъ зъ Рудного.

Липовици вѣло то село небеликѣ але красне, тай богате, паньшина таиъ отъ вѣкъ вѣка не вѣкала, а Господари и Господини вѣли дѣже честніи люди, вѣкъ тверези и ровдчи и Господарни, а пасѣки, гей того пасѣки! по патъдесать та по сто пней у единого находилось. Да пчоль они обсадили и оулицы и церковцю и вѣдишки липами, задла того тежъ и люди тое село Липовици называли. Хатѣвъ тали подъ достаткомъ, бо грѣна та добре спрѣвали, гноили, конюшинѣ сѣли, и дамъ только зѣбжа са родило, же неинъ для сеѧ тали, но и днѣстровъ въ гандель вѣскали. Вагогловицѣ ихъ Господь также, бо вѣли честніи, побожні, жадно слѣжбы божой ни набожнѣстба не опѣкали; по вечерни сходилися до лака, который имъ письма читавъ, щобъ знати имъ потреба. Хаты у нихъ вѣли краини, тѣрованы, же садами такъ въ вѣникахъ поставлени, и въ садахъ вѣли овощи, зъ котрыхъ квасъ таїи робили, же липовецкій квасъ дѣже 40-

*) И проповѣдникъ первопрестольной церкви Г. Маниновскій.

шрый славный вѣвъ, и ажъ до Кієва заходивъ. Іакій тамъ вѣли статки, такій волы и конѣ, люди имъ завидували. Особливо Иванъ, Проць, Михайло, Петро, Павло, Гринь, Мекита, Дмитро, Никола, Коєсть, Іакобъ вѣли люди таки честни, такъ богати, такихъ мало де видати. А школа, така тамъ школа вѣла, ажъ са дѣти тамъ очутили, неразъ то во скаго, такъ молоди и старіи зъ книжокъ въ церквѣ запевали, мовъ забувши и о свѣтѣ, гадавши, жесь де до ніева вѣйшовъ. На около того села вѣли аѣсы, горы; нимъ текла рѣка, мало кто тамъ заходивъ, злый обичай не вносишъ. Старіи люди такви вѣли непристойне що пурѣли, заразъ крѣпко загрозили. Не вѣло тамъ и злодѣйства; пади въ поли почовали; всѣ бо вѣсь въ потрешили, а при тѣмъ и Бога са боли. Вѣсь тамъ вѣло, що ино дѣша забажила, ино корчмы тамъ не вѣло, люди горѣтки не знали. — Постороннимъ мило вѣло тамтѣда переждожати, и на такій гариздъ споглашати.

Съ жалѣмъ маю тѣхъ побѣсти, мили читатели, же прійшовъ такій часъ, що тобї са змѣнило, и въ Липовицахъ така вѣда съ часомъ са загнѣздила, же зновъ въ свѣтѣ не вѣло села такъ гнідного, такъ нежданного, такъ Липовици. Едного тамъ Господира ченідного не знайшовесь. Ни хать добрыхъ, ни вѣдинковъ, ани плота, ани лотста, ани статкѣ, ни хѣдовъ, ани гроздей ни пасѣкѣ; — поехай липы старіи только скѣщчили, такъ то давно колись тамго великий гариздъ вѣвъ.

Іакакъ той люді добрій за причинна? Всї вамъ скажу, не ватаю ани слова, такъ напишъ, такъ то въ старомъ письмѣ стоїть; послѣдайте, ажъ прошо.

Ото дѣмволъ, корогъ той дѣшевини, вѣдачи тое щастїе Липовицїї давно вже промышлявши, такими то способомъ можъ насѣнїе вражое въ тобї село кинести, и людемъ сопѣхъ буловити; но все дармо, бо громада честна хо-

ронила законъ божій и не давалась жадными застѣвками буловити. — Дѣмволъ то дѣмволъ надъ способами, дѣмволъ, дѣмволъ и придѣмволъ.

Разъ зобачивъ, же Иванъ, першій вогачъ Липовецкій по снопы си возомъ єде, а бѣ раптомъ такъ не свинѣвъ, въ клѣвокъ звивса, и зашибѣвъ и загубѣвъ, вже іа маю на нихъ способъ, вже іа маю! а потомъ зашматѣвъ, мовъ въ дымъ такись са обернѣвъ, и изъ того дыму то страшна хмара, чорна темна са зробила.

Иванъ вѣдучи по снопы чесъ туть лоскотъ и швѣмъ дивныи, выдѣбъ дымъ стани и хмарѣ тѣю страшну, но не знаявъ, що та-кое, не знаявъ бѣднини, же то вѣса веселъ. Въ тѣмъ такъ люне дошъ вань зъ неба, выхоръ и градъ досаджають; деревя перекрѣтають, громъ за громомъ страшне вье, а Иванъ въ прикорѣ добѣ, ховавса подъ хѣдо-вѣ, но надармо, бо дошъ ги ви изъ ко-новки лыеся. Щожъ робити въ тѣмъ стра-хѣ, а тѣмъ ани де дахъ, ани дѣшъ живон. Далѣ дивитса Иванъ, и видить, же що се чорного икви такись парбчакъ штигалькас, тай прогто на нього иде, тай иде, вже и коло Ивана стас тай мовитъ: „чоловѣкъ добрий! що за страшна тѣча вье! ходи сюда, іа то маю такъ широкъ опануцѣ, же и ти вѣ и боли поприкрываю.“ Не некаючи от-скѣтъ розпѣскас опануцѣ, и ихъ добре при-крыкас, такъ же они мовъ нѣмъ то подъ дахомъ. Оуралзвавса Иванъ ажъ, же зобачи-ши жідого чоловѣка, и ще вѣльше, же са тобї отъ людой фаль добре скрати; но то ему дивно вѣло, же той ниви парбчакъ одинъ козачъ ногъ павъ. Иванъ собѣ подѣ-ставъ: ахъ нещастни то такись парбчище, отъ калѣкъ буровидис.

(Продовженіе наступитъ.)

Лѣківъ дна 19/31 Серпня. Бчерай давакъ Его Превохъ. Начааникъ краю на честь дѣ-птащи зъ нашои Рады, которая именемъ

народа рѣкого. Его Величествъ, нашимъ Цѣсарю въ день Его юродинъ желанія зложила — и на честь дептациіи тѣста Львова свѣтый овѣдъ. Нершай тоагть, такъ Его Претоса, призвозиць, сказъ: „На гараздъ рѣкого народа.“ — Довѣдемо, что Высокое Міністерство приказало, абы въ Львовѣ — запевне такожъ и во всѣхъ дрѣгихъ тѣстахъ рѣкой части Галичинѣ — вѣли оупіццени на рогахъ оулицъ такожъ надписы рѣкіи и абы Вызвѣль тѣста Львова протоколь сконихъ заѣданій тако и вѣк обвѣщена въ рѣкомъ газыцѣ до вѣдомости подававъ; такъ чѣти, мають такожъ головній школы нормальни въ восточній Галичинѣ подъ зарадъ тѣстейшаго нашего Консистора а то уже въ часѣ 8 дній бданиими бѣти. За найважнѣйш намѣрѣніе вѣсть почитаемъ, что Высокое Міністерство въ тои выходитъ загады, абы Галицїа бдѣтала два сеймы областній — оденъ для части западно-польской — а дрѣгій для части восточно-рѣкской. Оуповамо про тое на Правительство, и закѣрѣтъ мѣцѣлкомъ, бо тое для насъ все чинитъ и чинити бѣть готове, що лише чинити дастся.

Военачальнікъ нашей арміи въ Оугорчицѣ баронъ Гайнадъ военнымъ приказомъ изъ Гемешвара д. 18. Серпня выданымъ оголосиша прощеніе всімъ воинетвѣ отъ фелдфебла и вахтмистра въ дѣлѣ, котрѣ во времѧ настгавшаго матежа изъ войска цѣсарскаго до матежниковъ переніши, и опредѣлалъ, абы оплатъ въ рѣды цѣс. войска, однакъ безъ взгладу на чинъ, рядовыми принатыми вѣли. Къ тымъ же причисляютса такожъ кадеты и рядови изъ властнаго, котри въ всіхъ матежниковъ порѣтниками поздѣстали.

Зъ Арадѣ доносатъ, же 22. Серпня военачальнікъ баронъ Гайнадъ вже тамъ стоявъ головнинъ становъ; наѣбутемъ его съ

поворотомъ въ Пештѣ. Зъ Землино доносатъ, же Кошѣтъ и Бель бутеки до Ноївой Оршовки и отдалиса тамошній пашѣ въ охоронѣ.

Оуповамо заключеного тира между Австрією и Шенонтою опредѣлено есть, же Правительство пѣмонтскѣ Австріи заплатити тае за воинній оутраты 75 міліоновъ франковъ т. е. 28,750,000 ЗР. ср. Эѣ тинъ сбиты мають 15 міліоновъ въ концѣ Жовтня въ Парижѣ; а решта що 2 тѣацѣ черезъ 10 тѣацїй съ отсоками по 5 дѣт. ста выплатовани бѣти.

Его Величеству Цѣсарь обавили арміи, ликующій побѣдою матежей, свое будобольствье слѣдующимъ военнымъ приказомъ: „Хоробре мое воинство заѣлало новій, незабѣтній оуспади томъ родови и отечества.

Опасности, такими матежъ и зрада сбеществованію державы загрожали, сѣть покѣждеными, а держава вѣде Вашимъ тѣжественнымъ дѣланіемъ, Вашемъ богатырскомъ постоанствѣ за поворотъ спокойю и вибрѣнной смиренности и за оукрѣпленье своей виѣшней силы одовжатись.

Сынове всіхъ племенъ братный союзъ, ихъ спольно обниниающій, въ р҃дахъ Мого величественнаго воинства свою кровью, и въ благороднѣи соревнованью древнюю воинию славѣ Австріи напротивѣ вибрѣныхъ короговъ сіательно бутверждили.

Воины! Вашъ Цѣсарь благодарить Васъ въ имени отечества; Вы останетесь всегда тѣми силами, Вы останетесь красотомъ и великолѣпіемъ Австріи, непоколебимою защищеною престола и общественнаго блага.

Шенбрнъ дна 23. Серпня 1849.

Францъ Іосифъ. к. р.